

Forfatter: Ørsted, Hans Christian

Titel: BREV TIL: Oehlenschläger, Adam Gottlieb FRA: Ørsted, Hans Christian (1806-03-10)

Citation: Ørsted, Hans Christian : "BREV TIL: Oehlenschläger, Adam Gottlieb FRA: Ørsted, Hans Christian (1806-03-10)", i *Breve fra og til Hans Christian Ørsted*, Th. Linds, s. 190.
Onlineudgave fra Danmarks Breve: <https://tekster.kb.dk/text/letters-002053861-X00-shoot-L002053861X000034.pdf> (tilgået 17. maj 2024)

Anvendt udgave: Breve fra og til Hans Christian Ørsted

Ophavsret: Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs Public Domain-erklæringen](#)

Til Samme.

Kjøbendavn den 10de Marts 1806.

„Du Øienskalk!

Drag først Bjælken ud, som er i Dit eget Øie, og see da vel til, at Du uddrager Skjæven af Din Broders Øie." Over denne smukke bibelske Text ønskede jeg al holde Dig en grundig Prædiken, dersom jeg ikke var for doven dertil. Jeg vil derfor nøies med at give Dig de Materialier, som falde mig ind. Du klager over, at jeg først langt om længe og paa en nbeqvem Maade, har skaffet Dig Dit Stipendium. Jeg har allerede svaret Dig, at jeg ikke ret vel kunde skaffe Dig det paa anden Maade end igjennem en offentlig Kasse, fordi Du ingen Fuldmagt (det er at sige ostensibel Fuldmagt) havde sendt mig. Desuagtet forlanger Du atter Penge, uden at sende mig et saadant Par Ord, der satte mig i Stand til at hæve dem uden Qvaklerier. Af Din Fader har jeg nu faaet de 100 Rd., og det andet Hundrede skaffer jeg Dig ved en Kjøbmand, hvem jeg har givet en Anviisning paa den Altonaer Bank derfor. Denne maa af Dig konfirmeres, paa en Maade, som jeg skal melde Dig i Postskriptum; thi endnu veed jeg det ikke selv. Du taler om, at Du faaer sjældent Brev. Belænk, hvor længe Du har ladet Kjæreste og Fader og Søster og s. 191 mig vente paa Efterretning fra Dig, saa at de have været i den største Uro, og tilsidst jeg med, uagtet jeg omtrent gjættede Aarsagen, Desuden har del moret mig meget at see, at Du den 5te Februar skynder paa mig af alle Kræfter, men siden henlægger Brevet til den 16de, fra hvilken Dag mange af Dine Breve ere. Og for at sætte Kronen paa Værket, pakker Du dette Brev i en Pakke, som skal gaae med den agende Post, og som altsaa er dobbelt saa længe undervejs som Brevposten. Din Pakke kom derfor først hertil den 5te eller 7de Marts, altsaa en heel Maaned efter, at Du havde skrevet det Brev, hvis Indhold jeg saa flux skulde udrette.

Du spørger mig om Prometheus, Jeg mener, jeg har allerede svaret Dig fuldstændig nok derpaa. For det Første nemlig, at det blev mig umuligt, trods al anvendt Umage og trods Stephan Hegers Iver, at faae en Forlægger dertil, og for det Andet, at Dine senere Bestemmelser kom for silde, for at deraf kunde gjøres Brug til dette Nytaar. At Reinecke Fos er kommen ud, har jeg ikke alene bestemt sagt Dig, men tillige udført alle mig desangaaende givne Kommissioner, De tre Exemplarer, jeg skulde sende Dig, maae nu have ligget meget over een Manned i Halle. Jeg har ligeledes fortalt Dig i Anledning af Reinecke Fos, at jeg maatte betale Popp de tre ikke akkorderede Exemplarer. Det er mig ubegribeligt, at Du ikke skulde have faaet det Brev, hvori jeg beretter Dig det, førend Du forlod Halle. Jeg troer endog, det var det samme, hvori jeg fortalte Dig om Bogbinder Møller.

Idet jeg nu, efter min individuelle Følelse, har brugt Mund nok, har jeg tillige besvaret Indledningen til dit Brev, samt Nr. 1 af Hovedposterne,

Nr. 2. Listen paa Din Gjæld skal jeg see at have komplet, naar jeg næste Gang skriver Dig til, hvilket snart vil skee.

s. 192 Nr. 3. Din Hakon er hos en velrekommanderet Afskriver, hvem jeg har givet de strengeste Instruxer. At jeg læste den strax, saasomt jeg saa den, forestiller Du Dig vel. Her kom endnu den qualificerende Omstændighed til, at jeg skulde holde Forelæsninger den Dag og maatte extemporere dem, med Hovedet fuldt af Hedendommens og Christendomniens Kamp. At Rahbek ikke kunde faae nogen Dag, i lang Tid, Leilighed (?) til at forelæse Hakon Jarl, at Heger ikke turde, og at han skaffede Rosing i sit Sted, det vil Du uden Tvivl faae udførligt berettet i andre Breve. Den gjorde meget Indtryk paa os Alle, skjøndt Rosing ikke med Lethed kunde læse Skriften; men desuagtet læste han, som Du let kan tænke, godt. Han var meget indtagen deraf.

Nr. 4. Om Reinecke Fos er besvaret oven. Jeg maa kun føie til, at to Exemplarer af Gö v. Berlichingen fulgte med.

Nr. 5. Velends Saga er ikke trykt og skal ikke blive trykt eller overladt Nogen uden nærmere Ordre, del forstaaer sig. De Göthiske Smaadigte skal Du faae med den agende Post.

Det glæder mig, at Fichte endnu erindrer mig. Hils ham fra mig. Weit beder jeg Dig hilse meget venskabeligt fra mig; thi vi have staaet paa en meget fortrolig Fod sammen. Da jeg kjendte ham, havde han vel meget Magistervæsen, men var for Resten fortræffelig

Du spørger om Striden mellem Heiberg og Lehmann jun. *) Den kom deraf, at Callisen vilde, at der skulde holdes en tydsk Forelæsning paa det chirurgiske Akademi. Grunden dertil var, al det er et Institut, hvor Holstenerne ligesaavel som Danske ere forpligtede til at tage Underviisning, og at det vilde være en Lettelse for de fattige Holstenerne, som kom herover, uden at forstaae Dansk, at de dog kunde besøge een Forelæsning s. 193 læsning, medens de lagde sig efter Landets Sprog. Callisen havde før læst paa Tydsk, men siden hans Afgang havde Ingen villet. Nu skrev Heiberg et meget hæftigt Avertissement i Dagen mod Callisen (Winkler, veed Du, har skrevet samme Sted mod Jøder). Ved samme Lejlighed skrev han mod dem, som havde samlet Underskrifter paa en Ansøgning om at faae en tydsk Forelæsning ved Akademiet. Herved var Lehmann fornærmet, og han svarede meget godt paa Heibergs Avertissement. Anders havde havt sine

Fingre lidt deri, det nægter jeg ikke. Jeg var neutral, af gammelt Venskab; men jeg har selv sagt Heiberg, at jeg ikke billigede hans Adfærd. Han er, som Dn ofte selv har mærket, et Menneske uden moralsk og intellektuel Takt.

Den 15de Marts. Da Du i et af Dine ældre Breve har yttret, at Du ogsaa ønskede, at Stephan Heger skulde høre Hakon Jarl, saa inviterede Din Søster og min Broder ham og hans Kone en anden Aften. Winkler var der med; thi Du havde skrevet ham til, at han skulde høre Stykket med, men uden at tale noget derom i Dine andre Breve. Heller ikke havde Du sagt i Winklers Brev, at det skulde holdes hemmeligt. Jøvrigt er Sagen saa lidet hemmelig, at man, allerede før Stykket ankom, hos Comestabili havde fortalt mig, at det var kommet til Theaterdirektionen.

Endnu Et. Hr. Confusionsraad! Du skriver mig til, at Du blot af Klogskab havde begjæret, at Rahbek skulde læse Dit Stykke, og desuagtet taler Du i Brevet til Fru Rahbek om, at hun skal see mit Brev. Det har kostet mig Kunster, at unddrage mig fra at vise hende det.

Dit Stykke er endnu hos Afskriveren; men jeg venter at s. 194faae det i Morgen. Det skal da strax komme i Grevinde Schimmelmans Hænder.

13

At jeg har biet to Postdage med at svare Dig, er aldeles ikke min Skyld; thi først i Dag har jeg faaet Vexelen, som jeg her indeslutter.

Jeg kunde ei faae Bexelbetalerens Bopæl at vide; thi man sagde, at man aldrig skrev anderledes tit ham end: An Herrn Herschel David Cohen, abzugeben in Europa. Du finder ham vel nok i Berlins Adressekalender.

Kun maa jeg bede Dig at skrive jo før jo hellere til det Altonaer Bankcontoir, at Du har bemyndiget mig til at udstede en saadan Anviisning; thi ellers kompromitteres jeg.

Hvad nu endelig mig selv angaaer, saa lever jeg ret vel. Mine Forelæsninger ere stærkt besøgte i Vinter. Jeg havde fra Begyndelsen over 60 Tilhørere og endnu efter 4 Maaneder over 40. Gud give kun, at de vare bedre Betalere. Disse Forelæsninger besøges ligesaavel af Fruentimmer som af Mandfolk, dog har jeg kun fem Fruentimmer. Som Indledning til disse Forelæsninger gav jeg i de tre første Timer en Oversigt over Forskjellen mellem den ældre og den nyere Naturvidenskabs Tilstand. Disse tre Timer vare offentlige. Mit Auditorium kunde ikke nær rumme Alle, som vilde komme, og jeg vandt meget Bifald. Naar jeg kun var i Stand til at bringe Luftballonerne til den Fuldkommenhed, at jeg nu og da kunde gjøre en Lystreise til Dig og være nogle Dage sammen med Dig, saa feilede Intet til min Lykke. Jeg forbliver Din hengivne Hans Christian Bravkarl *) Dig til Trods.